

ปฏิบัติการยธรรมของนักเรียน ครู และผู้ปกครองต่อพฤติกรรม
ทางการเมืองของผู้อื่น

นางสาวนิตยาพร สำรัมย์

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรีค่าเล่าเรียนมหาบัณฑิต

ภาควิชาจิตวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2528

ISBN 974-564-545-1

010624

I15943342

MORAL REACTIONS OF PUPILS TEACHERS AND
PARENTS TO POLITICAL BEHAVIORS OF OTHERS

Miss Nitayaporn Sareeboot

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education

Department of Psychology

Graduate School

Chulalongkorn University

1985

1

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ปฏิบัติการจริยธรรมของนักเรียน ครู และผู้ปกครองต่อพฤติกรรมทาง
การเมืองของผู้อื่น
โดย นางสาวนิตยาพร สำรูปุตร
ภาควิชา จิตวิทยา
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระพร จุวรรณะโณ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการ
ศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

[Handwritten signature]

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประดิษฐ์ บุนนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

[Handwritten signature]

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.พระระพีชัย ศิริวรรณบุคย์)

[Handwritten signature]

กรรมการ

(อาจารย์ ดร.ปรีชา วิหคโต)

[Handwritten signature]

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์วัชร ทวีพัฒน์)

[Handwritten signature]

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระพร จุวรรณะโณ)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. นักเรียน ครู และผู้ปกครองจะมีปฏิริยาจริยธรรมทางบวกแน่ ๆ และอาจจะไม่มีปฏิริยาจริยธรรมทางลบต่อพฤติกรรมทางการเมือง 1 พฤติกรรมคือ การปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนอย่างเคร่งครัด
3. นักเรียน ครู และผู้ปกครองอาจจะมีปฏิริยาจริยธรรมทางบวก และอาจจะไม่มีปฏิริยาจริยธรรมทางลบต่อพฤติกรรมทางการเมือง 3 พฤติกรรมคือ การเป็นหูเป็นตาให้เจ้าหน้าที่บ้านเมือง การสละสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล และการมีส่วนร่วมทางการเมือง
4. นักเรียน ครู และผู้ปกครองอาจจะมีปฏิริยาจริยธรรมทางลบ และตัดสินใจไม่ได้ว่าจะมีหรือไม่มีปฏิริยาจริยธรรมทางบวกต่อพฤติกรรมทางการเมือง 1 พฤติกรรมคือ การลดหย่อนและการให้อภัยโทษ
5. นักเรียน ครู และผู้ปกครองตัดสินใจไม่ได้ว่าจะมีหรือไม่มีปฏิริยาจริยธรรมทางบวกและตัดสินใจไม่ได้ว่าจะมีหรือไม่มีปฏิริยาจริยธรรมทางลบต่อพฤติกรรมทางการเมือง 3 พฤติกรรมคือ การยอมปฏิบัติตามกฎหมายบ้านเมือง การต่อต้าน และการปกครองด้วยความรุนแรง
6. นักเรียน ครู และผู้ปกครองตัดสินใจไม่ได้ว่าจะมีหรือไม่มีปฏิริยาจริยธรรมทางลบ และอาจจะไม่มีปฏิริยาจริยธรรมทางบวกต่อพฤติกรรมทางการเมือง 1 พฤติกรรมคือ อคติในการปฏิบัติต่อบุคคลต่าง ๆ
7. นักเรียน ครู และผู้ปกครอง อาจจะมีปฏิริยาจริยธรรมทางบวก และอาจจะไม่มีปฏิริยาจริยธรรมทางลบต่อพฤติกรรมทางการเมือง 6 พฤติกรรมคือ การให้และการใช้อภิสิทธิ์ การใช้ตำแหน่งหน้าที่หาผลประโยชน์ การทุจริตในการเลือกตั้ง การปิดบังผู้กระทำความผิดกฎหมาย การรับสินบนและการให้สินบน
8. นักเรียน ครู และผู้ปกครอง อาจจะมีปฏิริยาจริยธรรมทางลบ และจะไม่มีปฏิริยาจริยธรรมทางบวกแน่ ๆ ต่อพฤติกรรมทางการเมือง 1 พฤติกรรมคือ การแจ้งความเท็จ

9. ตัวแปรต้นทั้ง 6 ตัวแปร มีผลต่อปฏิภริยาจริยธรรมทั้งทางบวกและทางลบต่อพฤติกรรมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างในระดับมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P \leq .05$) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

9.1 เพศชายและเพศหญิง มีปฏิภริยาจริยธรรมต่อพฤติกรรมทางการเมืองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P \leq .05$) จำนวน 3 พฤติกรรม

9.2 บุคคลที่นับถือศาสนา พุทธ คริสต์ และอิสลาม มีปฏิภริยาจริยธรรมต่อพฤติกรรมทางการเมืองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P \leq .05$) จำนวน 4 พฤติกรรม

9.3 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นักเรียนชั้นมัธยมปีที่ 3 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ครูและผู้ปกครองมีปฏิภริยาจริยธรรมต่อพฤติกรรมทางการเมืองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P \leq .05$) จำนวน 13 พฤติกรรม

9.4 บุคคลจากครอบครัวที่มีอาชีพเป็นผู้รับราชการ ผู้ใช้แรงงาน ธุรกิจการค้า และลูกจ้างเอกชนมีปฏิภริยาจริยธรรมต่อพฤติกรรมทางการเมือง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P \leq .05$) จำนวน 4 พฤติกรรม

9.5 บุคคลจากใจกลางมหานคร ชานมมหานคร อำเภอเมือง และอำเภอชนบท มีปฏิภริยาจริยธรรมต่อพฤติกรรมทางการเมืองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P \leq .05$) จำนวน 3 พฤติกรรม

9.6 บุคคลจากกรุงเทพมหานคร ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคใต้ และภาคตะวันออก เชียงเหนือ มีปฏิภริยาจริยธรรมต่อพฤติกรรมทางการเมือง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P \leq .05$). จำนวน 12 พฤติกรรม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title Moral Reactions of Pupils Teachers and Parents to Political Behaviors of Others

Name Miss Nitayaporn Sareeboot

Thesis Advisors Assistant Professor Theeraporn Uwanno, Ph.D.

Department Psychology

Academic Year 1984

ABSTRACT

The purposes of this research were : (1) to survey existing moral reactions of pupils, teachers and parents to political behaviors of others; (2) to compare moral reactions according to the following six independent variables : sex, religion, status, family occupation subjects, selected through a Multi-stage sampling method, were pupils in Protomsuksa 6, Matayom 3, Matayomsuksa 5, teachers and parents in the Bangkok Metropolis and the Central, Northern, Southern and Northeastern regions. The research instruments were questionnaires for biographical data and moral reaction scale. The scale was constructed by the researchers in the Psychology Department, following the techniques of semantics differential scale and Triandis' behavioral differential scale. The data were analysed through one-way analysis of variance and multiple comparisons using Scheffe method. The results indicated that

1. Pupils, teachers and parents definitely showed positive moral reactions and did not definitely show negative moral reactions to

two behaviors : contributing to the common good and arranging welfare for the disadvantaged

2. Pupils, teachers and parents definitely showed positive moral reactions and might not show negative moral reactions to one behavior : obeying the rules strictly.

3. Pupils, teachers and parents might show positive moral reactions and might not show negative moral reactions to three behaviors : watching and reporting wrong doing or alerting circumstances to the government officers, forgoing personal rights and participating in politics.

4. Pupils, teachers and parents might not show negative moral reactions and could not make decision to show positive moral reactions to one behavior : decreasing punishment for persons doing wrong through negligence.

5. Pupils, teachers and parents could not make decision to show positive moral reactions and could not make decision to show negative moral reactions to three behaviors : obeying the law, protesting and governing through the use of violence.

6. Pupils, teachers and parents could not make decision to show negative moral reactions and might not show positive moral reactions to one behavior : behaving with prejudice towards others.

7. Pupils, teachers and parents might not show positive moral reactions and might show negative moral reactions to six behaviors : giving and taking privileges, using duty to gain benefit, being dishonest in election, concealing law offenders, giving bribe and taking bribe.

8. Pupils, teachers and parents might show negative moral reactions and did not definitely show positive moral reactions to one behavior : making false statement.

9. The six independent variables significantly affected the subjects moral reactions to political behaviors (P ≤ .05) as follows :

9.1 There were significant differences in moral reactions to political behaviors for three behaviors between male and female subjects(P ≤ .05)

9.2 There were significant differences in moral reaction to political behaviors for four behaviors among Buddhist, Christian and Moslem subjects (P ≤ .05)

9.3 There were significant differences in moral reactions to political behaviors for thirteen behaviors, among the pupils from Pratomsuksa 6, Mathayom 3 and Mathayomsuksa 5, teachers and parents (P ≤ .05)

9.4 There were significant differences in moral reactions to political behaviors for four behaviors among the subjects from families with various occupations : Civil service, manual labor, business and white collar worker (P ≤ .05)

9.5 There were significant differences in moral reactions to political behaviors for three behaviors among the subjects from Bangkok, the suburbs, the Amphoe Muang, and Amphoes in rural areas (P ≤ .05)

9.6 There were significant differences in moral reactions to political behaviors for twelve behaviors among the subjects from Bangkok metropolis, the central, Northern, Southern and Northeastern regions ($P \leq .05$)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้ได้รับการสนับสนุนทางการเงินวิจัยจากคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ และบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ในเรื่องนี้ล่วงได้ โดยความกรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระพร อวรรณโณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำชี้แจงและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ มาโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คำสั่งตราจารย์ ดร.ชัยพร วิชชาวุธ และรองศาสตราจารย์ ดร.พรณภิชย์ ศิริวรรณบุญคัย และผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันและหน่วยงานต่าง ๆ ที่กรุณามาให้การบรรยายในการสัมมนาเกี่ยวกับจริยธรรม รวมทั้งให้ข้อคิดเห็น และคำแนะนำต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณในความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามของนักเรียน ครู และผู้ปกครองที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ทำให้ความร่วมมืออย่างดี รวมทั้งเพื่อน ๆ ทุกคนที่ได้ให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ อย่างดียิ่ง

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ พี่ น้อง และ ร.อ.เรืองพร โรจนส์โรย ที่ได้กรุณาช่วยเหลือทั้งในด้านกำลังใจและทุน จนทำให้วิทยานิพนธ์เรื่องนี้สำเร็จลงด้วยดี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
นิตยาพร สำริบุตร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ย
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ท
บทที่	
1. บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
ความหมายของจริยธรรม	4
องค์ประกอบของจริยธรรม	5
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	7
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	31
สมมติฐานในการวิจัย	32
ขอบเขตของการวิจัย	32
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	33
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	34
2. วิธีดำเนินการวิจัย	
กลุ่มตัวอย่างและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	36
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	39
วิธีการดำเนินการและขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล	54
การสกัดกระทำกับข้อมูล	55
การวิเคราะห์ข้อมูล	56

	หน้า
3. ผลการวิจัย	
ตอนที่ 1. รายละเอียดเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปร.....	60
ตอนที่ 2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนปฏิริยาจริยธรรมทางบวก และ ปฏิริยาจริยธรรมทางลบ.....	63
4. อภิปรายผล	
ตอนที่ 1. ปฏิริยาจริยธรรมต่อพฤติกรรมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่าง ทั้งหมด.....	113
ตอนที่ 2. ปฏิริยาจริยธรรมต่อพฤติกรรมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่าง ทั้งหมดจำแนกตามตัวแปรต้น.....	118
5. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	129
บรรณานุกรม.....	134
ภาคผนวก ก. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	142
ภาคผนวก ข. รายชื่อโรงเรียนต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัย.....	147
ภาคผนวก ค. รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ.....	153
ภาคผนวก ง. ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	154
ภาคผนวก จ. ตัวอย่างแบบประเมินความถูกต้องที่ใช้ในการหาความตรงของมาตราวัด.....	159
ประวัติผู้เขียน.....	160

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1. การจัดทำจรรยาบรรณของพฤติกรรมทางการเมือง และการกระทำ ที่บ่งชี้ถึงลักษณะพฤติกรรม.....	40
2. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบหลังการหมุนแกนด้วยวิธีแวนแมกซ์.....	47
3. ค่าความเที่ยงของมาตราวัดจำแนกรายปฏิบัติการ.....	52
4. ค่าความตรงของมาตราวัดจำแนกรายปฏิบัติการ.....	53
5. ค่าความสัมพันธ์ระหว่างมาตราวัดฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2 เป็นราย ปฏิบัติการ.....	54
6. แสดงจำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปรต้น.....	61
7. มัชฌิม เลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนปฏิบัติการจรรยา บรรณของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ต่อพฤติกรรมทางการเมืองของผู้อื่น เรียงลำดับจากค่ามากที่สุดไปหาค่าน้อยที่สุด และช่วงมัชฌิม เลขคณิตของ ประชากรที่ระดับความเชื่อมั่น 95%.....	64
8. มัชฌิม เลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนปฏิบัติการจรรยา บรรณของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดต่อพฤติกรรมทางการเมืองของผู้อื่น เรียงลำดับจากค่ามากที่สุดไปหาค่าน้อยที่สุด และช่วงมัชฌิม เลขคณิต ของประชากรที่ระดับความเชื่อมั่น 95%.....	66
9. ปฏิบัติการจรรยาบรรณต่อพฤติกรรมทางการเมืองของผู้อื่นรายพฤติกรรม....	68
10. มัชฌิม เลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวน ทางเดี่ยวและการเปรียบเทียบพหุคูณด้วยวิธีของเชฟเฟ ของคะแนน ปฏิบัติการจรรยาบรรณต่อพฤติกรรมทางการเมืองของผู้อื่น จำแนกตาม ตัวแปร "เพศ".....	71

(ต่อ)

ตารางที่	หน้า
11. มัชฌิม เลขคคิต ส่วนเปียง เบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการเปรียบเทียบพหุคูณด้วยวิธีของ เชฟเฟ ของคะแนน ปฏิริยาจริยธรรมต่อพฤติกรรมทางการเมืองของผู้อื่น จำแนกตามตัวแปร "คำสอน"	74
12. มัชฌิม เลขคคิต ส่วนเปียง เบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการเปรียบเทียบพหุคูณด้วยวิธีของ เชฟเฟ ของคะแนน ปฏิริยาจริยธรรมต่อพฤติกรรมทางการเมืองของผู้อื่น จำแนกตามตัวแปร "สถานภาพ"	79
13. มัชฌิม เลขคคิต ส่วนเปียง เบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวและการเปรียบเทียบพหุคูณด้วยวิธีของ เชฟเฟ ของคะแนน ปฏิริยาจริยธรรมต่อพฤติกรรมทางการเมืองของผู้อื่น จำแนกตามตัวแปร "อาชีพหลักของครอบครัว"	87
14. มัชฌิม เลขคคิต ส่วนเปียง เบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการเปรียบเทียบพหุคูณ ด้วยวิธีของ เชฟเฟ ของคะแนน ปฏิริยาจริยธรรมต่อพฤติกรรมทางการเมืองของผู้อื่นจำแนกตามตัวแปร "สถานภาพ"	95
15. มัชฌิม เลขคคิต ส่วนเปียง เบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการเปรียบเทียบพหุคูณ ด้วยวิธีของ เชฟเฟ ของคะแนน ปฏิริยาจริยธรรมต่อพฤติกรรมทางการเมืองของผู้อื่น จำแนกตามตัวแปร "ภูมิภาค"	102
16. การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของคะแนนปฏิริยาจริยธรรมทางบวก และปฏิริยาจริยธรรมทางลบ จำแนกตามตัวแปรต้น	110

ตารางที่ (ต่อ)

	หน้า
17. รายชื่อโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในภูมิภาคต่าง ๆ ซึ่งใช้ เป็นแหล่งสำหรับเก็บข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัย.....	147
18. จำนวนคนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจากพื้นที่ "ภาคกลาง" จำแนกตามจังหวัด สภาพความเป็นเมือง สถานภาพ และเพศ.....	150
19. จำนวนคนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจากพื้นที่ "ภาคเหนือ" จำแนกตามจังหวัด สภาพความเป็นเมือง สถานภาพ และเพศ.....	150
20. จำนวนคนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจากพื้นที่ "ภาคใต้" จำแนกตามจังหวัด สภาพ ความเป็นเมือง สถานภาพ และเพศ.....	151
21. จำนวนคนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจากพื้นที่ "ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" จำแนก ตามจังหวัด สภาพความเป็นเมือง สถานภาพ และเพศ.....	151
22. จำนวนคนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจากพื้นที่ "กรุงเทพมหานคร" จำแนกตาม จังหวัด สภาพความเป็นเมือง สถานภาพ และเพศ.....	152

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย